

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการธุรกิจหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง” นี้ เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวิธีการวิจัยดังนี้

1. ประชากร

การวิจัยนี้ศึกษาประชากรจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดลำปางที่ศึกษา จำนวน 10 ฉบับ จากจำนวนทั้งหมด 11 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.91 เนื่องจากข้อจำกัดในการให้สัมภาษณ์ของผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์คนเมืองเหนือ

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบด้วย เจ้าของ ผู้อำนวยการที่ยินยอมให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย จำนวน 11 รายจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง จำนวน 10 ฉบับ ดังนี้

- 1.1 หนังสือพิมพ์ลำปางนิวส์
- 1.2 หนังสือพิมพ์แมงมุม
- 1.3 หนังสือพิมพ์ลานนาโพสต์
- 1.4 หนังสือพิมพ์สะกิดข่าว
- 1.5 หนังสือพิมพ์เอกราช
- 1.6 หนังสือพิมพ์สัจจชาติไทย
- 1.7 หนังสือพิมพ์ลำปางเศรษฐกิจ
- 1.8 หนังสือพิมพ์ประชาชน
- 1.9 หนังสือพิมพ์ตะเบรค
- 1.10 หนังสือพิมพ์อาณาจักรเหนือ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ชื่อ สกุล เพศ อายุ ของเจ้าของหรือบรรณาธิการ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งในองค์กรหนังสือพิมพ์ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และอาชีพอื่นที่นอกเหนือจากการทำธุรกิจหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

2.2 ปัจจัยภายในองค์กรหนังสือพิมพ์ ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการธุรกิจหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ประกอบด้วย สภาพทั่วไป ความเป็นมาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง และลักษณะการบริหารจัดการกองบรรณาธิการ กองการผลิตและกองการจัดการ ประกอบด้วย

2.2.1 สภาพทั่วไปและความเป็นมาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง ประกอบด้วย

- 1) แนวคิด วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งหนังสือพิมพ์คืออะไร
- 2) ลักษณะของความเป็นเจ้าของเป็นอย่างไร
- 3) ปรัชญาในการบริหารจัดการธุรกิจหนังสือพิมพ์หรือหลักการในการดำเนินงานหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของท่านเพื่อให้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างไร
- 4) วิสัยทัศน์ขององค์กร มีความคาดหวังในการดำเนินธุรกิจหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในอนาคตไว้อย่างไร
- 5) พันธกิจ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีบทบาท หน้าที่ ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่จะนำไปสู่ความคาดหวังนั้นมีอะไรบ้าง
- 6) นโยบายหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีนโยบายด้านพนักงาน ผู้อ่าน ด้านโฆษณา เนื้อหาในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอย่างไร
- 7) คนหรือบุคลากร มีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการบุคลากรองค์กรหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอย่างไร
- 8) ทุนหรือแหล่งทุนที่นำมาใช้ในการประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเป็นอย่างไร
- 9) วัสดุอุปกรณ์ มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ โปรแกรมการเขียนข่าว จัดหน้า กล้องดิจิทัล เพื่อช่วยเอื้อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างสะดวกราบรื่นผ่อนแรงผู้ปฏิบัติงานอย่างไร

10) เครื่องจักรกล มีการจัดหา บริหารจัดการเครื่องจักรกลสำหรับผลิตสินค้าและบริการ เช่น เครื่องพิมพ์ เครื่องตัดต่อภาพอย่างไร

11) ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการธุรกิจหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีอะไรบ้าง

2.2.2 ลักษณะการบริหารจัดการธุรกิจหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง ทั้งกองบรรณาธิการ กองการผลิต และกองการจัดการ

1) กองบรรณาธิการ

(1) การจัดองค์กร/โครงสร้างกองบรรณาธิการเป็นอย่างไร เหตุผลในการจัดองค์กรลักษณะนี้

(2) การคัดเลือกเนื้อหา

- ▣ ที่มาของเนื้อหาจากที่ใด ด้วยวิธีใด
- ▣ วิธีการคัดเลือกเนื้อหาอย่างไร เน้นหนักด้านใด
- ▣ การนำเสนอรูปแบบเนื้อหาข่าวสาร ในด้านอัตราส่วนข่าว บทความ และโฆษณาทั้งของรัฐ เอกชน และประชาชน ทั้งระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น ดำเนินการอย่างไร

- ▣ การตรวจสอบข้อเท็จจริงของข่าว/บทความ การตรวจทานการเก็บข่าวและ หลักฐานที่ใช้แล้วดำเนินการอย่างไร

2) การบริหารจัดการกองการผลิต มีการควบคุมการผลิตอย่างไร ทั้งก่อนพิมพ์ ระหว่างพิมพ์ และหลังพิมพ์

3) การบริหารจัดการกองจัดการ

(1) การบริหารการส่วนผสมทางการตลาด (4p)

- ▣ รูปแบบเนื้อหาหนังสือพิมพ์เป็นอย่างไร
- ▣ การจัดจำหน่ายหนังสือพิมพ์ ใช้ช่องทางใด
- ▣ การกำหนดราคาหนังสือพิมพ์ใช้หลักเกณฑ์ใด เพราะเหตุใด
- ▣ วิธีการส่งเสริมการขายทำอย่างไร

(2) การบริหารการเงิน

- ▣ มีการบริหารจัดการด้านการเงินอย่างไร และการรักษาสภาพคล่องของกิจการดำเนินการอย่างไร

2.3 ปัจจัยภายนอกองค์กรหนังสือพิมพ์ ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการธุรกิจหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

2.3.1 ด้านการเมือง

- 1) สถานการณ์ทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ มีผลต่อการดำเนินธุรกิจหนังสือพิมพ์หรือไม่ อย่างไร
- 2) หนังสือพิมพ์เคยถูกคุกคาม ข่มขู่ บังคับ ชูเชิญ ร้องขอให้ต้องนำเสนอข่าวจากนักการเมืองบ้างหรือไม่ อย่างไร

2.3.2 ด้านกฎหมาย

หนังสือพิมพ์เคยถูกฟ้องร้องจากหน่วยงาน จากประชาชน จากผู้ที่ถูกพาดพิงบ้างหรือไม่ หากเคย การฟ้องร้องดังกล่าวมีผลต่อการดำเนินการต่อหนังสือพิมพ์หรือไม่ อย่างไร และสรุปผลเป็นอย่างไร

2.3.3 ด้านเศรษฐกิจ

ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันที่มีต้นทุนในการผลิตสูง และมีการแข่งขันด้านการตลาดเพิ่มขึ้น หนังสือพิมพ์ได้รับผลกระทบในเรื่องนี้อย่างไรบ้าง

2.3.4 ด้านสังคม

- 1) องค์กรชุมชน หน่วยงานราชการต่างๆ มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำหนังสือพิมพ์หรือไม่ อย่างไร
- 2) ผู้อ่านซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของหนังสือพิมพ์เป็นกลุ่มใด มีผลต่อเนื้อหาการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์หรือไม่ อย่างไร

2.3.5 ด้านเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลง การแข่งขันด้านเทคโนโลยี มีผลกระทบต่อการดำเนินงานธุรกิจหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของท่านหรือไม่ อย่างไร

3. การตรวจสอบเครื่องมือ

การตรวจสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ เชิญผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์มาลี บุญศิริพันธ์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, รองศาสตราจารย์ ดร.เชาว์ โรจนแสง สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และรองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ ดีสมโชค สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ใช้การสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis) ประเด็นการวิเคราะห์ประกอบด้วย

4.1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล อายุ เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ในองค์กรหนังสือพิมพ์ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง และอาชีพอื่นนอกเหนือจากการทำธุรกิจหนังสือพิมพ์

4.2 ปัจจัยภายในองค์กรหนังสือพิมพ์ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง

4.2.1 สภาพทั่วไปและความเป็นมาของหนังสือพิมพ์ในจังหวัดลำปาง ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป แนวคิด วัตถุประสงค์ของการก่อตั้ง ลักษณะความเป็นเจ้าของ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย ทรัพยากรในการจัดการองค์กร และปัญหาอุปสรรคของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น แต่ละฉบับ

4.2.2 ลักษณะการ การบริหารจัดการองค์กร ตามโครงสร้างของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น การจัดองค์กรในกองบรรณาธิการ การคัดเลือกเนื้อหา การตรวจสอบเนื้อหา การเก็บรักษาข่าวสาร กองการผลิต ได้แก่ การควบคุมการผลิตและกองการจัดการ ได้แก่ ส่วนผสมทาง การตลาดประกอบด้วย ด้านรูปแบบ เนื้อหา ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด ด้านการโฆษณาและการบริหารจัดการการเงิน

4.3 ปัจจัยภายนอกองค์กรหนังสือพิมพ์ ที่ส่งผลผลกระทบต่อการบริหารจัดการ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ได้แก่ ด้านการเมือง กฎหมาย เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี